



VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2026 hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelmien ja lausuntokierroksella olevan hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2025) muutosten vaikutuksista suhteessa HE 189/2025 vp

KIRSI RUUHONEN HALLITUSNEUVOS
JURI MATINHEIKKI JOHTAVA ERITYISASIAANTUNTIJA
SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA 4.3.2026

Rahoituksen painelaskelman muutos sekä rahoitusmallin muutokset

- Helmikuussa 2026 päivitetyt rahoituksen painelaskelmat ennakoivat vuodelle 2027 aikaisempaa laskelmaa (joulukuu 2025) matalampaa valtion rahoituksen tasoa.
- Tämä johtuu hyvinvointialueiden ennusteita paremmasta talouden toteumasta vuonna 2025 (koko maan ylijäämä 230 milj. → 650 milj.).
- Rahoituksen tason lasku erityisesti vuonna 2027 tiukentaa osalla hyvinvointialueista sopeutustarvetta entisestään vaikeuttaen mahdollisuuksia kattaa kertyneet alijäämät vuoden 2028 loppuun mennessä.
 - Suurella osalla alueista kertyneen alijäämän määrä on pienentynyt suhteessa aikaisempaan ennusteeseen → parannus ei riitä kompensoimaan matalampaa rahoitusta kuin vain muutamalla alueella, koska merkittävä osa tulospaannuksesta syntyi alueilla, joilla ei ole kertynyttä alijäämää tai jotka saavat sen suurella todennäköisyydellä katettua vuoden 2026 aikana.
- **Esitetyillä rahoitusmallin muutoksilla puolestaan ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia kattamiskauden pituuteen sääntelyn piiriin oletettavasti päätyvien alueiden osalta**
- Huom. Rahoituksen painelaskelmiin liittyy huomattavaa epävarmuutta erityisesti v. 2028 ja v. 2029 osalta.

Syyskuun 2025 tilanteen* mukaisen nettokustannusten muutosten vertailu alueiden päivitettyjen tilinpäätösarvioiden mukaiseen helmikuun 2026 tilanteeseen

Syyskuu 2025		Helmikuu 2026	
Alue	Vaadittu vuosittainen muutos 2026- 2028, jotta kertynyt ylijäämä 2028 = 0	Vaadittu vuosittainen muutos 2026- 2028, jotta kertynyt yli/alijäämä 2028 = 0	Ero syyskuun tilanne ja helmikuun
Keski-Suomi	-4,1 %	-4,5 %	-0,4 %
Etelä-Karjala	-1,5 %	-2,4 %	-0,9 %
Itä-Uusimaa	-1,4 %	-2,1 %	-0,7 %
Kymenlaakso	-1,2 %	-1,8 %	-0,7 %
Lappi	0,0 %	-0,5 %	-0,5 %
Keski-Uusimaa	-1,2 %	0,3 %	1,4 %
Etelä-Pohjanmaa	0,2 %	0,3 %	0,1 %
Etelä-Savo	1,3 %	1,0 %	-0,3 %
Pohjois-Savo	1,7 %	1,1 %	-0,6 %
Päijät-Häme	1,9 %	1,7 %	-0,2 %
Kainuu	2,0 %	1,7 %	-0,3 %
Satakunta	2,7 %	1,9 %	-0,8 %
Pohjanmaa	2,4 %	1,9 %	-0,5 %
Kanta-Häme	3,2 %	2,6 %	-0,6 %
Keski-Pohjanmaa	3,5 %	2,8 %	-0,7 %
Pohjois-Karjala	3,6 %	3,6 %	0,0 %
Pohjois-Pohjanmaa	4,3 %	3,9 %	-0,4 %
Pirkanmaa	5,3 %	4,8 %	-0,5 %
Varsinais-Suomi	5,7 %	5,5 %	-0,2 %
Länsi-Uusimaa	7,7 %	7,3 %	-0,3 %
Vantaa ja Kerava	8,1 %	8,8 %	0,7 %
Helsinki	8,2 %	8,9 %	0,7 %

- Lähes kaikilla alueilla alijäämien kattamiseen vaadittava nettokustannusura tiukentunut (vaaditut vuotuiset kasvuprosentit ovat pienemmät) suhteessa viime syksyn tilanteeseen*.
- Poikkeuksina:
 - Keski-Uusimaa, jolla merkittävä tulosparannus suhteessa ennusteeseen.
 - Etelä-Pohjanmaa, jolla tilanne pysynyt kutakuinkin samana.
 - Vantaa ja Kerava sekä Helsinki, joista ainakin Helsinki, määrääjän jatkamissääntelyn ulkopuolella, koska sillä ei kertynyttä alijäämää.

*Laskelman pohjana alueiden vuoden 2025 puolivuotisraportoinnin tilinpäätösennusteen mukainen kertynyt alijäämä vuoden 2025 lopussa ja 22.9.2025 julkaistu VM:n [rahoituksen painelaskelma](#)

Vaadittu vuosittainen nettokustannusten nimellismuutos kahdella eri tavoitevuodella helmikuun 2026 tiedoilla

Alue	Kertynyt yli/alijäämä 2025 lopussa (milj. euroa)	Kustannusten muutos 2023- 2025 keskimäärin	Vaadittu vuosittainen muutos 2026- 2028, jotta kertynyt yli/alijäämä 2028 = 0	Vaadittu vuosittainen muutos 2026-2029, jotta kertynyt yli/alijäämä 2029 = 0
Keski-Suomi	-327.6	2.8 %	-4.5 %	-2.2 %
Etelä-Karjala	-84.7	2.9 %	-2.4 %	-1.1 %
Itä-Uusimaa	-95.1	3.4 %	-2.1 %	-0.1 %
Kymenlaakso	-105.8	4.1 %	-1.8 %	-0.8 %
Lappi	-190.3	2.7 %	-0.5 %	0.9 %
Keski-Uusimaa	-124.9	1.3 %	0.3 %	1.4 %
Etelä-Pohjanmaa	-133.	3.2 %	0.3 %	1.2 %
Etelä-Savo	-74.4	1.2 %	1.0 %	1.4 %
Pohjois-Savo	-124.5	1.9 %	1.1 %	1.7 %
Päijät-Häme	-97.5	3.1 %	1.7 %	2.4 %
Kainuu	-26.5	1.9 %	1.7 %	1.9 %
Satakunta	-59.4	0.5 %	1.9 %	2.0 %
Pohjanmaa	-50.7	1.7 %	1.9 %	2.3 %
Kanta-Häme	-82.9	0.3 %	2.6 %	2.9 %
Keski-Pohjanmaa	-28.	0.4 %	2.8 %	3.2 %
Pohjois-Karjala	-63.2	3.3 %	3.6 %	3.8 %
Pohjois-Pohjanmaa	-82.4	3.4 %	3.9 %	3.9 %
Pirkanmaa	-68.5	1.8 %	4.8 %	4.7 %
Varsinais-Suomi	-150.6	1.9 %	5.5 %	5.4 %
Länsi-Uusimaa	6.2	1.3 %	7.3 %	6.6 %
Vantaa ja Kerava	-62.1	0.1 %	8.8 %	8.1 %
Helsinki	224.1	4.1 %	8.9 %	7.6 %
Keski-arvo	-81.9	2.1 %	2.1 %	2.6 %
Min	-327.6	0.1 %	-4.5 %	-2.2 %
Max	224.1	4.1 %	8.9 %	8.1 %

- Enimmäismääräajan jatkaminen v. 2029 parantaisi selkeästi noin neljän alueen alijäämän kattamisen mahdollisuuksia lainsäädännön mukaisesti.
 - Keskimääräinen nettokustannusten vuosimuutoksen keventyminen 0,8 %-yksikköä.
- Muilla alueilla, joko voisi olla mahdollisuus kattaa alijäämänsä aikaisemmin (2026, 2027, 2028), tai toisaalta eivät pystyisi kattamaan alijäämiään edes vuonna 2029.
- Enimmäismääräajan pidennys vuoteen 2030 tarjoaisi vain marginaalisen kevennyksen nettokustannusuriin.

Lausunnoilla olevan rahoituslain muutosluonnoksen vaikutus nettokustannusten vuosimuutoksiin kahdella eri alijäämien kattamistavoitteella

Alue	Nykytilanne		Rahoituslain muutokset	
	Vaadittu vuosittainen muutos 2026- 2028, jotta kertynyt yli/alijäämä 2028 = 0	Vaadittu vuosittainen muutos 2026-2029, jotta kertynyt yli/alijäämä 2029 = 0	Rahoituslain muutokset: Vaadittu vuosittainen muutos 2026-2028, jotta kertynyt yli/alijäämä 2028 = 0	Rahoituslain muutokset: Vaadittu vuosittainen muutos 2026-2029, jotta kertynyt yli/alijäämä 2029 = 0
Keski-Suomi	-4.5 %	-2.2 %	-4.4 %	-2.2 %
Etelä-Karjala	-2.4 %	-1.1 %	-2.4 %	-1.2 %
Itä-Uusimaa	-2.1 %	-0.1 %	-2.2 %	-0.3 %
Kymenlaakso	-1.8 %	-0.8 %	-2.0 %	-1.0 %
Lappi	-0.5 %	0.9 %	-0.5 %	0.9 %
Keski-Uusimaa	0.3 %	1.4 %	0.1 %	1.1 %
Etelä-Pohjanmaa	0.3 %	1.2 %	0.3 %	1.1 %
Etelä-Savo	1.0 %	1.4 %	0.8 %	1.2 %
Pohjois-Savo	1.1 %	1.7 %	1.1 %	1.6 %
Päijät-Häme	1.7 %	2.4 %	1.6 %	2.2 %
Kainuu	1.7 %	1.9 %	1.7 %	1.9 %
Satakunta	1.9 %	2.0 %	1.6 %	1.6 %
Pohjanmaa	1.9 %	2.3 %	1.9 %	2.2 %
Kanta-Häme	2.6 %	2.9 %	2.6 %	2.9 %
Keski-Pohjanmaa	2.8 %	3.2 %	3.0 %	3.3 %
Pohjois-Karjala	3.6 %	3.8 %	3.3 %	3.5 %
Pohjois-Pohjanmaa	3.9 %	3.9 %	3.7 %	3.6 %
Pirkanmaa	4.8 %	4.7 %	5.0 %	4.5 %
Varsinais-Suomi	5.5 %	5.4 %	5.2 %	5.1 %
Länsi-Uusimaa	7.3 %	6.6 %	6.9 %	6.1 %
Vantaa ja Kerava	8.8 %	8.1 %	8.5 %	7.8 %
Helsinki	8.9 %	7.6 %	8.3 %	7.0 %
Keski-arvo	2.1 %	2.6 %	2.0 %	2.4 %
Min	-4.5 %	-2.2 %	-4.4 %	-2.2 %
Max	8.9 %	8.1 %	8.5 %	7.8 %

- Rahoitusmalliin ehdotetuilla muutoksilla ei ole keskimäärin merkittävää vaikutusta vaadittuihin nettokustannusten vuosimuutoksiin kattamiskauden jatkamisen piirissä todennäköisesti olevien alueiden osalta.
 - Vaihtelut vuotuisissa nettokustannusten muutoksissa ovat prosentin kymmenyksiä (keskimäärin -0,1 %-yksikköä), mikä vastaa yleistä tilastollista epävarmuutta.
- HUOM! Rahoituksen painelaskelmien tiedot, erityisesti lausunnoilla olevan HE:n osalta, ovat alustavia ja päivittyvät keväällä mm. THL:n tarvemallin uusimmalla aineistolla sekä alueiden lopullisilla tilinpäätöksillä.⁵

Johtopäätöksiä – hallituksen esityksen täydentäminen v. 2029 osalta

- Enimmäismääräajan jatkaminen v. 2029 kohdistuisi rajattuun määrään alueita, **jotka eivät suurella todennäköisyydellä pystyisi kattamaan alijäämiään v. 2028 mennessä.**
 - Neljän alueen tilanne paranisi selkeästi, jos määräaika pidennettäisiin v. 2029 (keskimäärin 0,8 prosenttiyksikköä), mutta kustannusura säilyisi edelleen varsin tiukkana (1,2 %-1,7 % vuotuinen kasvu neljä vuotta peräkkäin).
 - Kattaminen v. 2029 loppuun on osalla näistä alueista edelleen epävarmaa → Voisi lisätä alueiden kannusteita omaehtoiseen sopeutukseen (vrt. arviointimenettely) ja toisaalta vähentää kannusteita hakea lisärahoitusta.
- Lainsäädäntöä noudattamaan pystyville muille alueille annettaisiin edelleen realistinen, mutta riittävät kannusteet takaava määräaika (2027 tai 2028).
- Suurimmalle osalle alueista alijäämän kattaminen laissa säädettävässä määräajassa olisi edelleen mahdollista ja muiden erityisen vaikeassa tilanteessa olevien alueiden asukkaiden perusoikeuksien toteuttamisen edellytykset turvattaisiin viime kädessä lainsäädännön mukaisten erillismenettelyjen (kuten arviointimenettely) kautta.
- Keskeistä on, miten kohdennettu alijäämien kattamismääräajan jatkaminen tulee vaikuttamaan hyvinvointialueiden talouden suunnitteluun ja toteumaan vuosina 2026–2029.
- **Täydentävän HE:n mukaisen *kohdentumisperiaatteen* toteutuessa enimmäismääräajan jatkamisen vuoteen 2029 ei katsota aiheuttavan vaikutuksia valtion hyvinvointialueiden rahoitukseen suhteessa alkuperäiseen hallituksen esitykseen (HE 189/2025 vp).**